

TRI SLOBODE POD LUPOM

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 14 - 27. januar 2022. godine

Sloboda izražavanja - Novinaru Peru Jovoviću ponovo prećeno

Novinar portala *Nova.rs* Pero Jovović, ponovo je dobio niz pretnji smrću putem društvene mreže *Instagram*.

Ovim povodom, Jovović je naveo da je uplašen za svoju bezbednost, kao i da se trudi da „ne živi u paranoji, ali da mu nije prijatno“. Jovović je takođe dodao da je samo mesec dana ranije dobio jednu pretnju smrću u kojoj mu je rečeno da će biti napadnut kada se vrati u svoj rodni grad. Takođe navodi da jedna te ista lica već neko vreme šalju poruke, ali da su u najvećem broju slučajeva to osobe kojima su profili zaključani, ili se kriju iza pseudonima. Iako se obraćao nadležnim organima povodom ranijih pretnji, i to u decembru 2020. godine i oktobru 2021, Jovović navodi da ne zna dokle se stiglo u tim istragama, iako mu je rečeno u nadležnom tužilaštvu da će mu biti javljeno. Prema podacima do kojih je došao portal *Cenzolovka*, Republičko javno tužilaštvo je formiralo dva predmeta u slučaju pretnji Jovoviću kao i da su ovi predmeti u toku.

Izvor: *Nova.rs*

Sloboda udruživanja - Novi pritisci na ekološka udruženja i međunarodne donatore

Na konferenciji za medije održanoj 20. januara 2022. godine, povodom odluke Vlade da poništi pravne akte u vezi sa projektom eksploatacije litijuma u Loznici, predsednica Vlade Republike Srbije Ana Brnabić je iznela niz optužbi usmerenih prema ekološkim udruženjima i aktivistima, kao i prema međunarodnim donatorima. U već ustaljenom maniru u kojem se zvaničnici obračunavaju sa ekološkim aktivistima, ovaj put se Brnabić posebno osvrnula na međunarodne donatore, koje je nazvala „licemernim“. Navela je da se pomenuto „licemerje“ ogleda u tome što strani donatori direktno učestvuju u formiranju ekoloških udruženja i finansiraju njihov rad, a zatim finansiraju i ekološke proteste, koji su usmereni protiv kompanija koje dolaze iz istih zemalja u kojima su bazirani ti donatori. „Licemerje“ se takođe ogleda u tome što su protesti, kako navodi Brnabić, usmereni ka „lomljenju kičme“ Aleksandru Vučiću, dok donatori istovremeno znaju da će predsednik Srbije te „projekte izgurati“. Povodom ovih optužbi su prvo, zajedničkim saopštenjem, reagovalе ambasade Sjedinjenih Američkih Država, Nemačke i Velike Britanije, a zatim pojedinačno i međunarodne fondacije koje su ove optužbe u potpunosti odbacile. Između ostalog, ambasade su navele da je u pitanju „štetna optužba“ koja je „posebno teško razumljiva“ uzimajući u obzir saradnju koju imaju sa Vladom i Narodnom skupštinom po pitanju procesa reformi i demokratskih institucija. Takođe, kancelarija USAID je istakla da se ugovornim odnosom o donaciji potpuno isključuje mogućnost korišćenja sredstava za proteste ili političke aktivnosti, da USAID u prethodne dve decenije saraduje sa svakom vladom Srbije i da „svako sugerisanje da je po sredi nešto suprotno smatraju apsurdnim“.

MONITORING

Human Rights Watch podsetio na napade na novinare u Srbiji tokom 2021. godine

U svom najnovijem izveštaju o stanju ljudskih prava u Srbiji/Kosovu, međunarodna nevladina organizacija Human Rights Watch podsetila je na napade kojima su bili izloženi novinari u Srbiji, navodeći da su novinari i novinarkе bili izloženi pretnjama, praćene slabom reakcijom srpskih vlasti. U izveštaju se navodi da je Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) zabeležilo 1 fizički napad i 20 pretnji usmerenih ka novinarima i novinarkama u periodu od januara do avgusta 2021. godine. Izveštaj podseća na slučaj novinara i voditelja emisije Dobar, loš, zao Daška Milinovića, koji je napadnut suzavcem od strane dvojice muškaraca u Novom Sadu dok se kretao ka poslu. Tokom pisanja izveštaja, sudski postupci su i dalje bili u toku. Izveštaj podseća i na slučaj novinara Vojislava Milovančevića sa portala nova.rs, koji je u januaru 2021. godine dobio preteće poruke, uključujući i pretnje smrću nakon što je izvestio o slučaju silovanja navodno počinjenog od strane sveštenika zaposlenog na Pravoslavno bogoslovskom fakultetu. Izveštaj je takođe podsetio i na slučaj pretnji smrću upućenih novinaru i profesoru Dinku Gruhonjiću, ali i na kampanju usmerenu protiv Mreže za istraživanja kriminala i korupcije (KRIK), koja je dovela u opasnost redakciju ovog portala. Navodi se da su kampanju vodile TV Pink i nekoliko tabloida bliskih vlastima koji su povezivali KRIK sa kriminalnim klanovima i optuživali ih za utaju poreza.

Nastavlja se pritisak na ekološke aktiviste, kao i fizički napadi kojima su izloženi

Zbog odsustva policijskih službenika koji bi zaštitili pravo na mirno okupljanje građana i građanki, na ekološkim protestima i blokadama puteva koji su održani 15. januara 2022. godine, nekoliko osoba je bilo fizički napadnuto. Tako je na blokadi puta u Preljini jedan vozač prvo pokušao da probije blokadu prilikom čega je udario nekoliko osoba, da bi zatim izašao iz automobila i započeo raspravu sa okupljenima. Nakon ovog incidenta, još jedan vozač je pokušao da probije blokadu. Očevici navode da neuniformisani pripadnici policije nisu reagovali, ali da su sve vreme snimali dešavanja. U Šapcu je jedan muškarac pokušao da probije blokadu prilikom čega je povredio jednu osobu kojoj je bila ukazana hitna medicinska pomoć. U isto vreme, policija u Nišu je označila 20 osoba kao organizatore neprijavljenih javnih okupljanja i protiv njih pokrenula odgovarajuće postupke zbog čega im prete kazne u iznosu od 100.000 do 150.000 dinara. Mnogi od njih koji su ove prijave dobili tvrde da „sa tim nemaju veze“ i traže „od policije da predoči validne dokaze“.